

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1923 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändringar i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

I en inom första kammaren väckt till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 36, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, har hemställts, att riksdagen måtte för sin del antaga följande ändrade lydelse av 49 § lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

§ 49.

Sedan nämndens uppskattning vunnit laga kraft, skall den lända till efterrättelse intill dess ny uppskattning sker. Äskas ny uppskattning, ankommer det på Kungl. Maj:ts befallningshavande att, efter de väghållningsskyldigas hörande, om sådan förordna. Då ny vägdelning — — annat.

Har, — — — sker.

Vidare har i en likaledes inom första kammaren väckt motion, nr 117, av herr *Frändén* hemställts, att vissa i motionen angivna förändringar måtte på lämpliga ställen i den nuvarande väglagen intagas.

Nämnda motioner hava av utskottet förehafts i ett sammanhang.

Beträffande de skäl, som åberopats såsom stöd för dessa framställningar, hänvisas till motionerna.

I båda de förevarande motionerna ifrågasättes ändring i gällande bestämmelser rörande uppskattning av naturavägunderhållet, varjämte i den av herr *Frändén* väckta framföras åtskilliga andra frågor avseende ändringar i väglagen. Med hänsyn härtill torde utskottet till en början få upptaga framställningarna i förstberörda del.

Enligt hithörande bestämmelser, som innehållas i IV kap. av lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på

Utskottet.

landet skall för bestämmande av beloppet ej mindre av de till väggkassan ingående bidrag än ock av den ersättning, som enligt 12 § skall utgå, uppskattning ske, särskilt för varje väghållare, av årliga kostnaden för underhållet den tid, marken är bar, av allmän väg, bro eller färja. Vid sådan uppskattning skall skäligt avseende fästas såväl å ortens pris på dagsverken och körslor som ock därå, att de till vägunderhåll in natura indelade i allmänhet äro i tillfälle att med egna arbetare och dragare fullgöra arbetet, ävensom å avståndet mellan den väghållnings-skyldiga fastigheten och dess vägloft; och skall i uppskattningsinstrumentet utsättas detta avstånd ävensom, där detsamma är mer avsevärt, särskilt angivas det belopp, som anses motsvara väghållarens till följd av berörda förhållande ökade besvär. Uppskattningen skall verkställas av en för varje väghållningsdistrikt tillsatt särskild nämnd. Sedan nämndens uppskattning vunnit laga kraft, skall den lända till efterrättelse i minst 10 år och intill dess ny uppskattning sker. Äskas efter sagda tids förlopp ny uppskattning, ankommer det på Kungl Maj:ts befallningshavande att, efter de väghållningsskyldigas hörande, om sådan förordna.

I den av herr Johansson väckta motionen föreslås ändring av nämnda bestämmelser i syfte att ny allmän väguppskattning må kunna äga rum oberoende av den tid, som förflutit efter det uppskattning sist ägt rum.

Herr Frändens motion innehåller i denna del uttalanden om önskvärdheten av en riktig väguppskattning, vilken enligt motionärens mening skulle åstadkommas genom nyuppskattningar, verkställda av fackmän enhetligt och efter samma grunder för hela riket.

Det torde enligt utskottets åsikt få anses såsom ostridigt, att väguppskattningarna lida av synnerligen stora brister och därför utgöra en av de främsta orsakerna till vägbördans ojämna fördelning — såsom bekant ett av huvudmotiven för kravet på den nya väglagstiftning, som sedan länge stått på dagordningen. Visserligen torde bristerna i berörda hänseende huvudsakligen ligga i väguppskattningens natur och kunna givetvis icke helt botas genom ändringar i nu gällande lagstiftning. En numera allt starkare framträdande olägenhet beträffande väguppskattningarna ligger emellertid i det i herr Johanssons motion omhandlade förhållandet, att ny uppskattning icke kan äga rum förrän efter 10 år. Med de på grund av motorfordonens utveckling snabbt skeende förändringarna i trafikens art och intensitet inom vissa delar av landets vägnät är nämligen denna tidsbestämning ägnad att medföra orättvisor. I likhet med motionären anser utskottet därför angeläget, att åtgärder nu vidtagas för

att i förevarande avseende åvägbringa större anpassningsmöjlighet beträffande numera rådande förhållanden. Denna fråga anser utskottet så mycket mindre böra undanskjutas i avvaktan på vägfrågans lösning i övrigt som det nya vägförslag, vilket varit föremål för riksdagens prövning, innebär ett fullständigt frångående av naturavägunderhållet och därigenom uppskattningarnas slopande. Utskottet har vid övervägande av denna fråga icke förbisett, att vissa betänkligheter kunna resas mot förslaget, men utskottet har likväl icke ansett dessa vara av den art, att de böra utgöra hinder för bifall till detsamma. Mot att nya uppskattningar skulle komma till stånd, utan att vägande skäl därtill föreläge, synes bestämmelsen om länsstyrelsen som prövande myndighet utgöra ett verksamt korrektiv. Utskottet har alltså funnit sig böra förorda det i herr Johanssons motion framlagda förslaget. Beträffande herr Frändéns förslag rörande väguppskattningarna, i vad det syftar till mera vittomfattande åtgärder, har utskottet icke kunnat finna skäl tillstyrka detsamma.

Vidkommande slutligen övriga i herr Frändéns motion väckta frågor får utskottet — under framhållande att desamma gå ut på ett omarbetande i väsentliga delar och från delvis helt outredda synpunkter av nu gällande väglagstiftning — uttala, att utskottet icke i detta sammanhang funnit det möjligt eller med hänsyn till förestående vägreform lämpligt att framlägga förslag till åtgärder i av motionären antydd riktning.

I anslutning till det ovan anförda får utskottet alltså hemställa,

- 1) att riksdagen måtte med bifall till motionen I: 36 för sin del antaga följande ändrade lydelse av 49 § av lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

§ 49.

Sedan nämndens uppskattning vunnit laga kraft, skall den lända till efterrättelse intill dess ny uppskattning sker. Åskas ny uppskattning, ankommer det på Konungens befallningshavande att, efter de väghållningsskyldigas hörande, om sådan förordna. Då ny vägdelning — — — annat.

Har, — — — sker.

2) att motionen I: 117, i vad den icke kan anses besvarad genom vad utskottet här ovan anført, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 maj 1923.

På jordbruksutskottets vägnar:

O. NILSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Hellström*, *Persson*, *Nils*, *) *Boberg*, *) *Ingeström*, *) *Elisson*, *) *Lindstrand*, *Lundell* och *Åström* *) samt

från andra kammaren: herrar *Olsson* i Broberg, *) *Johansson* i Uppmälbygreve *Hamilton*, *) frih. *Hermelin*, *Wahlstedt*, *Björk* *) och *Pettersson* i Stäringe.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av friherre *Hermelin*.